

HOITOTARVIKEPALVELU

**OHJEET KORVAUKSETTA JAETTAVISTA
HOITOTARVIKKEISTA**

1.1.2017

Sisällys

Yleiset ohjeet asiakkaalle myönnettävistä korvauksetta jaettavista hoitotarvikkeista ..	2
Haavanhoitotarvikkeet	3
Avannepotilaan hoitotarvikkeet	4
Inkontinenssisuojat	4
Diabeteshoitotarvikkeet	5
Korvauksetta jaettavaan hoitotarvikkeisiin kuulumattomat tuotteet	5
Saattohoito	6

YLEISET OHJEET ASIAKKAALLE MYÖNNETTÄVISTÄ KORVAUKSETTA JAETTAVISTA HOITOTARVIKKEISTA

Hyvin toimiva hoitotarvikepalvelu parantaa potilaan itsehoidon edellytyksiä sekä edistää hänen sitoutumistaan hoitoon, minkä johdosta saavutetaan paremmat hoitotulokset. Tämän seurauksena potilaiden työ- ja toimintakyky sekä elämänlaatu paranevat ja komplikaatoriski ja lääkärissä käyntien tarve vähenevät.

Näiden ohjeiden ja niiden noudattamisen tavoitteena on yhtenäistää soveltamiskäytäntöjä ja lisätä kuntalaisten yhdenvertaisuutta. **Diabeteksen hoitoon ja hoidon seurantaan tarkoitettut välineet jaetaan erillisen ohjeen mukaisesti. Tämä ohje koskee muita hoitotarvikkeita.**

Asiakkaille, jotka eivät ole laitoshoidossa, voidaan korvauksetta luovuttaa käytettäväksi sairaanhoidon ja omatoimisen selviytymisen kannalta tarpeellisia sairaanhoitotarvikkeita.

Hoitotarvikejakelua säättää 1.5.2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki. Lain mukaan kunnan/kuntayhtymän järjestämisvastuulle säädetty sairaanhoito sisältää kotona toteutettavan pitkäaikaissairauden hoitoon tarvittavien hoitotarvikkeiden jakelun. Hoidon ja sairauden seurannassa tarvittavien **hoitotarvikkeiden jakelun terveyskeskuksesta potilaalle tulee aina perustua yksilölliseen tarpeeseen, jonka määrittelee terveydenhuoltoalan ammattihenkilö.** Hoitotarvikkeet ovat osa **hoitopäätöstä** ja niiden tarve tulee selvittää potilaan hoitosuunnitelmassa. **Päätös tulee kirjata käytössä olevaan potilastieto-järjestelmään.** Potilaalle annetaan kirjallinen päätös valitusohjeineen. Hoitotarvikepäätöksen muutoksista tehdään uusi **päätös.**

Tarvikkeet ja välineet luovutetaan maksutta, eikä niistä peritä omavastuuosuutta, toimitusmaksua tai muita maksuja.

Korvauksetta jaettavien hoitotarvikkeiden saamisen perusteena on sairauden pitkäaikaisuus. Pääsääntöisesti **alle kolme kuukautta kestävä sairaus ei oikeuta saamaan hoitotarvikkeita korvauksetta.** Poikkeuksen muodostavat hoitoa odottavat katetri-, dreeni-,

avanne- ja trakestomiotilaat, asiakkaat joilla on kroonistumisvaarassa oleva haava, hoitoonsa neuloja ja ruiskuja tarvitsevat asiakkaat, asiakkaat jotka tarvitsevat hoitotarvikkeita gastrostooman hoitoon (m. syöttöletkut), antikoagulanttihoitoa tarvitsevat lapsiasiakkaat sekä immuunivastehoitoa tarvitsevat asiakkaat.

Korvauksetta jaettavien hoitotarvikkeiden tuotemerkit voivat vaihdella, koska kuntayhtymä hankkii tuotteet kilpailutettujen hankintasopimusten kautta. Tuotetta valittaessa on huomattava, että päätöksen tehneen terveydenhuoltoalan ammattihenkilön arviointi tarvikkeen laadusta tai sopivuudesta on ratkaiseva. Mikäli tuotetta ei hoidollisista syistä voida vaihtaa vastaavanlaiseen varastotuotteeseen, tilataan tuote erikseen.

Hoitotarvikkeita jaetaan yksilöllisen tarpeen mukaan noin 1kk – 1 vuoden tarvetta vastaava määrä.

Hoitotarvikkeiden päätöksen tekee sen yksikön sairaanhoitaja, jonka palvelujen piiriin asiakas kuuluu.

- **Asiakkaan kotihoidon alueen sairaanhoitaja** on päätöksentekijä silloin, kun asiakas on säännöllisen kotihoidon asiakas tai asuu yksityisessä asumispalveluyksikössä Karviaisen asumispalvelupäätöksellä.
- **Karviaisen omien asumispalveluyksiköiden sairaanhoitaja** yksikön asiakkaille
- **Vuodeosaston sairaanhoitaja**, kun potilas kotiutuu osastolta eikä hänellä ole voimassa olevaa päätöstä tai päätöstä tulee muuttaa
- **Tarvikepalvelun sairaanhoitaja tai vastaanoton sairaanhoitaja**, mikäli asiakas ei kuulu em. palvelujen piiriin
- Päätöksen korvauksetta jaettavista diabeteshoitotarvikkeista tekee **diabeteshoitaja**

Hoitajat ohjaavat asiakasta hoitotarvikkeiden käytössä. Mikäli asiakas käyttää myönnettyjä tarvikkeita arvioitua enemmän ilman perusteltua syytä, tulee hänen hankkia arvioidun enimmäismäärän ylittävät tarvikkeet omalla kustannuksellaan. Hoitotarvikejakelun henkilökunta antaa tietoja liikkeistä, joista tarvikkeita voi ostaa.

Hoitotarvikkeita myönnetään kuntayhtymän jäsenkuntien asukkaille ja niille ulkokuntalaisille, jotka ovat oikeutettuja Karviaisen sairaanhoitopalvelujen käyttöön (esim. Karkkilan tai Nummelan terveysaseman hoitopaikakseen valinneet).

Asiakas noutaa itse hoitotarvikkeet Karviaisen alueen jakelupisteistä. Kotihoito toimittaa hoitotarvikkeet säännöllisen kotihoidon asiakkaille kotihoidon hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisten kotikäyntien yhteydessä. Vaipat toimitetaan suoraan asiakkaan kotiin.

HAAVANHOITOTARVIKKEET

Haavanhoitotarvikkeita myönnetään korvauksetta, mikäli haavan paraneminen on kestänyt **yli kolme (3) kuukautta**. Päätös haavanhoitotuotteiden myöntämisestä voidaan kuitenkin tehdä jo aikaisemmin, mikäli **haava on vaarassa kroonistua**. Kroonistumisen riskiä lisäävät mm. diabetes, valtimonkovettumistauti, laskimoiden vajaatoiminta, ruusu, syöpä ja immuunipuutos.

Haavahoitotarvikkeet haavoihin, joiden arvioidaan parantuvan **alle 3 kuukaudessa**, asiakas hankkii itse.

Suunnitelmallisessa haavahoidossa (hoitajan, lääkärin, erikoissairaanhoidon suunnittelema) on

alussa mahdollisuus saada ensimmäisellä haavahoitokerralla ja seuraavalla kontrollikäynnillä ilmainen haavahoitotuote sidostarpeineen. Hoitotuotteen vaihtuessa toimitaan samoin, kunnes varmistutaan, että uusi hoitotuote on toimiva. Tämän jälkeen asiakas hankkii tuotteet itse.

AVANNEPOTILAAN HOITOTARVIKKEET

Korvauksetta myönnetään avannepotilaan tarvitsemat aluslevyt, avannepussit ja muut avannetarvikkeet (esim. renkaat ja pasta) yksilöllisen tarpeen mukaan.

Avannetarvikkeita tarvitaan keskimääräisesti seuraavasti:

- kertakäyttöinen katetri toistokatetrointiin, tavallisimmin 1 – 5 kpl/vrk (150 kpl/ 3kk)
- kestopkatetri (mm. cystofix), tavallisimmin 1 kpl/ 3kk
- miesten ulkoinen katetri, tavallisimmin 1-2 kpl / vrk eri kokoja
- tyhjennettävä virtsapussi, vaihto tarpeen mukaan, tavallisimmin 2kpl/ kk
- virtsapussin reisi kiinnityspussi, tavallisimmin 2 kpl/kk

Muita avannepotilaan tarvitsemia hoitotarvikkeita ovat

- liimanauha
- iholiima
- katetrin sulkija
- muovinen virtsapussiteline
- reisinauha
- virtsapussi suunauhalla

INKONTINENSSI SUOJAT

Virtsanpidätyskyvyttömyydellä tarkoitetaan objektiivisesti osoitettua virtsankarkailua, josta on sosiaalista tai hygieenistä haittaa ja vaivaa ei pystytä korjaamaan esim. lääkityksen avulla (vrt. Käypä hoito-suositus, haitan vaikeusaste). Vaippoja myönnetään korvauksetta **keskivaikeaan tai vaikeaan virtsanpidätyskyvyttömyyteen ja/tai ulosteenpidätyskyvyttömyyteen.**

Tehtäessä päätöstä korvauksetta jaettavista vaipoista on otettava huomioon seuraavat seikat:

- Onnistuuko wc -asiointi? (vaippoja ei ole tarkoitettu korvaamaan wc- käyntejä)
- Kärsiikö asiakas muistihäiriöistä?
- Mikä on käsien ja jalkojen toimintakyky?
- Kuka vaihtaa vaipan?
- Onko kotona omaishoitaja/läheinen?
- Kuinka usein kotihoito käy?

Yleisiä syitä inkontinenssiin ovat mm.

- kehitysvamma
- selkäydinvamma
- neurologinen sairaus
- pitkälle edennyt dementia
- alavatsan alueen syöpä
- sädehoidon jälkitila
- saattohoito
- kohdunlaskeuma

Vaippojen kulutus on yksilöllistä. Tavallisimmin asiakkaat käyttävät 2-4 vaippaa/vrk.

Terveydenhuoltoalan ammattihenkilön arvioi kullekin asiakkaalle sopivan vaippakoon ja –muodon käytettävissä olevasta valikoimasta.

Tavanomaiset vaippamallit ovat

- muotovaippa
- teippivaippa
- vyövaippa
- housuvaippa (Käyttö tukee asiakkaan omatoimisuutta ja/tai poistaa hoitajan käyntien tarpeen. Sopivat itsenäisesti wc:ssä käyville. Hoidettavan omatoimisuutta itsenäisillä WC -käynneillä kannattaa tukea kotihoidossa housuvaipoilla mahdollisimman pitkään.)
- Verkkohousut, hygieniahousut, tavallisimmin 5 kpl / 3kk

Yli 4-vuotiaille lapsille voidaan vaippoja myöntää korvauksetta lääkärin diagnoosin pohjalta. Lapsilla on oltava lääkärin diagnoosi. Tavanomainen yökastelu ei oikeuta korvauksetta jaettavaan vaippoihin. Yleinen tarve lapsilla on 5 vaippaa/vrk.

Karviaisen omat yksiköt tekevät vaippatilaukset vaippafirman sähköisen tilausjärjestelmän kautta. Kotona asuville vaippatilauksen tekee tarvikejakelu. Yksityiset palvelutalot voivat tilata Karviaisen sairaanhoitajien järjestelmään syöttämän tarvikereseptin perusteella tilausjärjestelmän kautta tarvikkeet asukkaille.

DIABETESHOITOTARVIKKEET

Päätöksen korvauksetta jaettavista diabeteksen hoitoon tarkoitetuista tarvikkeista tekee diabeteshoitaja. Diabeteshoitotarvikkeisiin kuuluvat

- insuliinikynät, ruiskut ja neulat
- näytteenotossa käytettävät lancetit
- pumppuhoidossa tarvittavat välineet
- verensokeri- ja ketoaineliuskat

KORVAUKSETTA JAETTAVIIN HOITOTARVIKKEISIIN KUULUMATTOMAT TUOTTEET

Korvauksetta jaettavaan hoitotarvikkeisiin eivät pääsääntöisesti kuulu

- suojakäsineet
- steriilit käsineet
- tukisidokset
- ruokalaput
- pesulaput
- vuoteensuojat
- verensokerimittareiden paristot
- keittosuolaliuokset
- ihon desinfiointiaineet
- lääkkeet tai lääkkeenomaiset tuotteet, voiteet, puudutusgeelit yms.

SAATTOHOITO

Asiakkaille, joille on tehty saattohoitopäätös, myönnetään kaikki heidän tarvitsemansa hoitotarvikkeet korvauksetta. Päätöksen saattohoidosta tekee lääkäri.